

Keti Koti 1863-2019

Van donderdag 31 oktober tot en met zondag 3 november 2019 werd in de abdij Mariënkroon het Conciliair Proces van 2019 gehouden met als thema: Waarlijk vrij, geroepen om gezamenlijk op weg te gaan. De vorige conferentie rond dit Keti Koti-thema werd in 2012 gehouden. Daar was ik niet bij, dus wist ik ook niet wat ik kon verwachten. Er is immers al veel geschreven over de slavernij. Maar aan het eind van de conferentie kon ik, en met mij velen, zeggen, dat we een interessant en zinvol weekend hebben gehad.

Op donderdagavond opende Br. Welschen de conferentie door in te zoomen op de aanleiding en het doel van deze conferentie.

Vrijdag na de dagopening door Br. Hessen, gingen we in op de geloofsbeleving als Hernhutters en de vrijheid: Wat houdt ons gevangen, wat kan ons vrijmaken?

De eerste impuls kwam van Br. Christoph Reichel. Wat mij het meest is bijgebleven is het feit dat hij vertelde dat hij in zijn jeugd in Zwitserland veel EBG-leden uit verschillende landen heeft mogen ontmoeten en daardoor eigenlijk geen kleur zag. Het werd hem pas duidelijk als hij met bijvoorbeeld "gekleurde" broeders in de stad liep en omstanders opmerkingen maakten over hun huidskleur.

In mijn jeugd in Suriname heb ik, door de contacten van mijn vader, ook veel Europese predikanten en hun families ontmoet. Daardoor had ik minder moeite met de Nederlandse maatschappij toen ik hier voor studie kwam. (Voordeel als je domineeskind bent??)

Br. Reichel had tijdens zijn werk ook wat moeite met zending, omdat je daardoor toch de cultuur en de tradities van de gekerstende mens afpakte.

Zuster Muriel Held uit Suriname, gekleed in een prachtige Surinaamse koto, gaf ons verschillende betekenissen van het woord gevangen zijn, gebonden zijn. De hoogste vrijheid die we als mens hebben, is de kracht om zelf te bepalen, waar we onze gedachten bij laten stilstaan. Zijn we niet allen vrij geboren? We zongen daarna allen met haar het lied "Born free" mee. Een prachtig moment!

Ze noemde ook de rechten die door de VN, de waakhond voor de vrede, zijn vastgelegd in resoluties en verdragen. Verdragen die zijn geratificeerd door staten, die hiermee aan de wereld en haar volk hebben beloofd deze rechten te waarborgen. Ook ging ze terug in de geschiedenis van de tot slaaf gemaakte mens en vroeg ze zich af of we nu, na 156 jaar emancipatie, waarlijk vrij zijn in Suriname, in de verschillende organisaties, die zich met het slavernijverleden bezighouden. Ook in de EBGs, als vrouw, als zusters in de EBG?

Geestelijk vrij zijn, dat is waarlijk vrij zijn.

Boeiende impressies kregen we daarna van Br. Polimé (vanuit een Marrongemeenschap) en Zr. Hassankhan (vanuit een Hindostaanse gemeenschap). Beiden vertelden hoe je door wilskracht kunt ontstijgen aan je jeugd, je kunt je ontwikkelen en je kunt je staande kan houden in deze "witte" maatschappij.

Br. Polimé heeft ook meegewerkt aan de Grote Suriname tentoonstelling die tot februari 2020 te zien is in Amsterdam (o.a. via een lezing over de Marroncultuur).

Heel herkenbaar en toch ook verrassend was de bijdrage van Br. Livingstone Thompson, een zwarte predikant, in Jamaica geboren, en die nu in Belfast werkt en ook deel uitmaakt van de Unity Board daar.

In zijn verhaal over de slavernij herkenden wij onze Surinaamse geschiedenis. Ook in Groot Brittannië kan je nog steeds de rijkdom van het slavernijverleden zien. Wat was de rol van de kerk daar? Ook vertelde hij over het schip "The Windrush" dat na de afschaffing van de slavernij zwarte mensen naar Engeland bracht om te gaan werken (!) eigenlijk om de Engelse economie te helpen opbouwen, en over de nu heersende intolerantie heden ten dage. Slavernij is misschien niet afgeschaft uit medemenselijkheid, maar omdat de slaveneigenaren met het geld dat ze ter compensatie voor hun slaven kregen, konden investeren in de industriële revolutie. Zij werden gecompenseerd, de tot slaafgemaakten kregen niets.

's Avonds kregen we een muzikale traktatie. Een geweldige ervaring van vrijheid in de taal van 2 jonge mensen, die aan het eind van de avond ervoor zorgden dat bij bijna iedereen de voetjes van de vloer gingen. Geweldig!

Op zaterdag hoorden we 3 geweldige inspirerende sprekers, die ons stof tot nadenken gaven. Bovendien waren er jeugdige deelnemers aanwezig, die op deze manier kennis konden maken met het CP en die ook hun stem lieten horen.

Br. Helberg (psychiater), net terug van een bezoek aan Ghana sprak over bewustzijn. Wie zijn we, waar komen we vandaan. Hij noemde herhaaldelijk het woord Respect, en vroeg zich af waarom wij (de nazaten van de tot slaafgemaakten) zichzelf niet Afro-Surinamers noemen. "We moeten streven naar gelijkwaardigheid door gerechtigheid en "meerderwaardigheid" wegsnijden uit onze maatschappij. De kerk moet actiever worden".

Br. Mitchel Esajas (31) uit Amsterdam vertelde o.a. hoe hij met zijn organisatie "The Black Archives" jongeren bewust wil maken van wie ze zijn. Dat doet hij op een manier die jongeren aanspreekt, o.a. via books & bbq festivals, rondleidingen, books we share-bijeenkomsten en achtergronden over muziek en tentoonstellingen te delen. Ook hij heeft als zwarte man moet knokken om een VWO-opleiding te kunnen volgen, en dat in deze tijd.

Onderwerpen als Black Empowerment, welke kleur heeft Jezus, waarom wordt de slavernij nog steeds niet genoemd in de geschiedenisboeken kwamen aan de orde. Dankzij zijn beweging is er deze zomer een curriculum over de slavernij aangeboden aan de scholen in Amsterdam.

De laatste gastspreker op deze dag was Joey Hunsel (34) een energieke jongeman, die dankzij hard werken en doorzettingskracht een goede positie heeft kunnen bereiken in het zakenleven. Ga ervoor en maak je dromen waar, was zijn boodschap aan de jongeren.

In de kleinere gespreksgroepen werd over vrijheid en de taboes die ons bezighouden, gediscussieerd.

Onderwerpen als: Zelfdoding, Winti, de Heilige Geest, LGHBTI, Machtposities binnen de kerk, kwamen aan de orde. De verschillende groepen hebben over hun eigen onderwerpen aanbevelingen geformuleerd. Die worden doorgestuurd naar het PB en zullen hopelijk op een later tijdstip op gemeentelijk niveau besproken worden.

Na de afsluitingsdienst op zondagmorgen, door zr. Mijns-Doth (Utrecht) en br. Buchholz (Amsterdam) volgde nog de mededeling dat de volgende conferentie van het CP gehouden zal worden, van 22 tot 25 oktober 2020. Met als thema: Broedergemeente for Future.

Zr. Christine Polanen, EBG Utrecht

69 jaar, gepensioneerd leerkracht